

دانشکده توانبخشی گروه فیزیوتراپی

نام درس : فیزیوتراپی در روماتولوژی	تعداد واحد : 1 واحد نظری
مقطع کارشناسی	مدت زمان ارائه درس : 1 ترم (34 ساعت)
پیش نیاز : روماتولوژی	
مسئول برنامه: آقای دکتر قنبری - خانم رضایی - خانم غفاری نژاد	

اهداف کلی :

در این درس دانشجویان با درمانهای فیزیکی بیماریهای مفاصل و پوستی آشنا می شود که شامل مفاهیم

ذیل می باشد :

(1) مقدمه و ارزیابی

(2) بیماری روماتیسم مفصلی (Rheumatoid .Arthritis)

(3) سائیدگی مفصل (osteo . Arthritis)

(4) seronegative spondylo Arthropathy

(5) هموفیلی

(6) بیماریهای بافت همبند

(7) بیماریهای متابولیکی

(8) واسکولیت

(9) Mechanical low. Back pain

(10) lumbar Disc Herniation

(11) Degeneration of facet joint of spinal .stenosis

(12) lumbar spinal instability

(13) Chronic muscle pain syndrome

۷ اهداف اختصاصی :

1) مقدمه و ارزیابی :

دانشجو باید بتواند :

- § روش ارزیابی یک بیمار روماتوئیدی را توضیح دهد.
- § روشهای ارزیابی درد را در یک بیمار بیان کند.

2) روماتیسم مفصلی (RA) :

دانشجو باید بتواند :

- § پاتولوژی بیماری را توضیح دهد .
- § انواع دفورمیتی های مفصلی را در این بیماری شناسد.
- § تظاهرات بالینی این بیماری را توضیح دهد.
- § اهداف فیزیوتراپی را در این بیماری بیان کند.
- § درمان فیزیوتراپی را در این بیماری ارائه دهد.
- § درمانهای جراحی را در روماتیسم مفصلی توضیح دهد.

3) juvenile Rheumatoid. Arthritis (JRA) :

دانشجو باید بتواند :

- § انواع JRA را توضیح دهد.
- § بیمار JRA را ارزیابی کند.
- § اهداف درمانی فیزیوتراپی JRA را شرح دهد.
- § اصول فیزیوتراپی این بیماری را توضیح دهد.

4) sero.negative.spondylo Arthropathy (

دانشجو باید بتواند :

- § علت‌های این دسته بیماری را ارائه دهد.
- § بیماری انکیلوزان اسپوندیلیت را توضیح دهد.
- § علائم بالینی این بیماری را ارائه دهد
- § این بیماری را ارزیابی کند.
- § درمان فیزیوتراپی این بیماری را ارائه بدهد.
- § بیماری رایتز را توضیح دهد
- § فیزیوتراپی بدنبال بیماری رایتز را توضیح دهد.
- § بیماری آرتریت سپسوربازیس را توضیح دهد.

§ علائم بالینی بیماری فوق را بشناسد.

§ فیزیوتراپی این بیماری را بداند.

(5) بیماری هموفیلی :

دانشجو باید بتواند :

§ انواع بیماری هموفیلی را توضیح دهد.

§ عوارض خونریزی درمفصل و عضلات را بشناسد.

§ درمان فیزیوتراپی و جراحی هموفیلی را ارائه دهد.

(6) بیماری متابولیکی :

دانشجو باید بتواند :

§ انواع بیماریهای متابولیکی را بیان کند.

§ بیماری نقرس و فیزیوتراپی بدنبال آن را توضیح دهد

§ بیماری پوکی استخوان و علائم بالینی آن را توضیح دهد.

§ فیزیوتراپی و راههای پیشگیری از پوکی استخوان را بشناسد.

§ بیماری پاژه ، و فیزیوتراپی آن را توضیح دهد.

(7) بیماریهای بافت همبند :

دانشجو باید بتواند :

§ بیماری اسکلرودرما را بشناسد.

§ فیزیوتراپی اسکلرودرما را ارائه بدهد.

§ بیماری SLE (لوپوس) را بشناسد.

§ فیزیوتراپی لوپوس را بداند.

§ بیماری Dermato.myositis & pelymyositis را شرح دهد.

§ علائم بالینی آن را بشناسد.

§ فیزیوتراپی این بیماری را بداند.

(8) واسکولیت :

دانشجو باید بتواند :

§ انواع بیماریهای عروقی و علائم بالینی آن را توضیح دهد.

§ بیماری (وگنر) گرانولوماتوسیس و علائم بالینی آن را بداند.

§ فیزیوتراپی آن را ارائه بدهد.

§ Polymyalgia Rheumatica را بشناسد.

§ علائم بالینی و درمان فیزیوتراپی آن را بداند.

: Osteoarthritis (9)

دانشجو باید بتواند :

- § مشخصات بالینی Osteoarthritis را بیان کند.
- § نحوه گرفتن history از مریض Osteoarthritis را توضیح دهد.
- § نحوه معاینه بالینی و مواردی که در ارزیابی بیمار بایستی مورد توجه قرار گیرد.
- § اقدامات درمانی برای یک بیمار acute inflammatory Osteoarthritis را بیان کند.
- § روشهای مختلف کاهش درد را برای بیمار OA را بیان کند.
- § اهداف ورزش درمانی در OA را بیان کند.
- § نکات مهم در فیزیوتراپی مفاصل مختلف در بیمار OA ، بخصوص مفاصل hip ، knee و Spine را بیان کند.

: Chronic muscle pain syndrome (10)

دانشجو باید بتواند :

- § Chronic pain را تعریف کند.
- § انواع chronic muscle pain syndrome را نام ببرد.
- § تظاهرات بالینی fibromyalgia را بیان کند.
- § معیارهای تشخیصی برای fibromyalgia را بیان کند.
- § تظاهرات بالینی myofascial trigger point syndrome را بیان کند.
- § معیارهای تشخیصی myofascial pain syndrome را بیان کند.
- § اقدامات درمانی و روشهای مختلف درمان chronic pain syndrome را بیان کند.
- § روشهای مختلف درمانی در فیزیوتراپی و توانبخشی بیمار را بیان کند.

: Mechanical low back pain (11)

دانشجو باید بتواند :

- § افتراق Mechanical LBP و non-mechanical LBP را بیان کند.
- § چهار نوع Sx ، postural Sx ، Dysfunctio Sx ، و Thoraco lumbar Dranagement Sx را بیان کند.
- § چهار نوع کمردرد فوق را از نظر ارزیابی ، تشخیص و درمان توضیح دهد.

: lumbar Disc Herniation (12)

دانشجو باید بتواند :

- § بیومکانیک و پاتوبیومکانیک سگمان مهره ای را توضیح دهد.
- § اتیولوژی و پاتولوژی آسیب دیسک را بیان کند.
- § درمان فیزیوتراپی و محافظه کارانه فتق دیسک در حالت حاد و مزمن را توضیح دهد.

- § فیزیوتراپی بعد از جراحی فتق دیسک را شرح دهد.
- § Back school را شرح دهد.

13) Degeneration of facet joint & spinal stenosis

دانشجو باید بتواند :

- § پروسه دژنراتیو شدن مفاصل فاست و تاثیر آن بر روی ستون فقرات را توضیح دهد.
- § اتیولوژی و پاتولوژی دژنراسیون را بیان کند.
- § علائم کلینیکی دژنراسیون و تنگی کانال نخاعی را توضیح دهد.
- § درمانهای فیزیوتراپی این بیماری را شرح دهد.

14) lumbar spinal Instability (spondylo listhesis)

دانشجو باید بتواند :

- § Instability ناحیه کمر را توضیح دهد.
- § مکانیسم ایجاد Instability و انواع آن را شرح دهد.
- § ارزیابی و علائم کلینیکی Instability را بیان کند.
- § Local system و global system را بیان کرده و ورزشهای سیستم local جهت Dynamic stability را شرح دهد.

روش آموزش

آموزش به روش سخنرانی و با بهره گیری از وسایل کمک آموزشی (اورهد) انجام میگردد. به منظور افزایش اثربخشی بعد از هر مرحله پرسش و پاسخ کوئیز است.

شرایط اجراء

✓ امکانات آموزشی بخش

§ سالن سخنرانی

§ وسایل و تسهیلات کمک آموزشی (اورهد)

§ ویدئو پروژکتور

✓ آموزش دهنده

§ کتابیون رضائی (کارشناس ارشد فیزیوتراپی)

§ فرحناز غفاری نژاد (عضو هیئت علمی دانشکده توانبخشی)

§ دکتر علی قنبری (عضو هیئت علمی دانشکده توانبخشی)

منابع اصلی درسی

Fibro my algia	§
Myofascial pain	§
Physical therapy in arthritis	§
Rhumutological physiotherapy	§
Cash	§
Tidies	§
Greave's Manual Medicine	§
Sport Injuries (Andrew)	§
Rehabilitation of spine	§
Low back pain Taylor	§
Low back pain (KARENS.RUCER)	§
Mechanical low back pain	§

ارزشیابی

✓ نحوه ارزشیابی

- ارزشیابی بصورت کتبی است.
- امتحان کتبی در پایان دوره بصورت امتحان چهارگزینه ای و تشریحی برگزار میگردد.

✓ نحوه محاسبه نمره کل

- آزمون کتبی 18 نمره
- کوئیزها و جمع آوری مقالات درمینه درس 2 نمره

✓ مقررات

- § حداقل نمره قبولی 10
- § تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس حداکثر 4 جلسه

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان فارس – دانشکده توانبخشی

شیراز

نمونه یک طرح درس

فیزیوتراپی در روماتولوژی (جلسه اول)

✓ تاریخ ارائه درس :	✓ سال تحصیلی: 82-83
✓ تعداد دانشجوی :	✓ ترم : اول
✓ مدت کلاس : 2 ساعت	✓ نام واحد : فیزیوتراپی در روماتولوژی

عناوین درس : بیماری روماتیسم مفصلی یا (Rheumatoid Arthritis)

اهداف آموزشی : دانشجویان با توجه به سخنرانی ارائه شده و با مطالعه منابع اصلی درس دقیقاً باید بتوانند :

- § فاکتورهای مستعد کننده بیماری RA را بیان کند.
- § پاتوژن بیماری RA را توضیح دهد.
- § تقسیم بندی بیماری RA را بیان کند.
- § دفورمیتی های ایجاد شده در این بیماری را ذکر کند.
- § علائم سیستمیک این بیماری را بیان کند.
- § علائم رادیولوژیک این بیماری را ذکر کند.
- § اهداف فیزیوتراپی را در درمان این بیماری در مراحل مختلف ذکر کند.
- § فیزیوتراپی در این بیماری را بیان کند.
- § درمان دارویی را ذکر کند.
- § درمانهای جراحی این بیماری را ذکر کند

روش آموزش : سخنرانی – پرسش و پاسخ

مراحل سخنرانی :

مقدمه

10 دقیقه

§ فیزیوتراپی در روماتولوژی

کلیات درس :

§ معرفی بیماری و فاکتورهای مستعد کننده

5 دقیقه

5

§ پاتوژن بیماری RA

دقیقه

	§ تقسیم بندی بیماری RA	
	15 دقیقه	
10 دقیقه	§ دفورمیتی های ایجاد شده در بیماری RA	
5	§ علائم سیستمیک بیماری RA	
	دقیقه	
5	§ علائم رادیولوژیک بیماری RA	
	دقیقه	
10 دقیقه	§ اهداف فیزیوتراپی در درمان بیماری RA	
20 دقیقه	§ درمان فیزیوتراپی در بیماری RA	
5	§ درمان دارویی بیماری RA	
	دقیقه	
10 دقیقه	§ درمانهای جراحی بیماری فوق	

نتیجه گیری و خلاصه بحث :

5	§ مرور خلاصه ای از مطالب مهم درس	
	دقیقه	
5	§ پرسش و پاسخ	
	دقیقه	

ارزشیابی درس :

	§ پرسش و پاسخ در جلسه بعد یا کوئیز	
	§ امتحان کتبی پایان ترم بصورت امتحان چهارگزینه ای و تشریحی	
	§ تکالیف درسی و بررسی مقالات	

4 سوال از کل مبحث :

1- کدام جمله صحیح است :

- الف : Heber den's node در DIP و Buchard's node در PIP ایجاد می شود.
 ب : Heber den's node در PIP و Buchard's node در DIP ایجاد می شود.
 ج : Heber den's node در PIP و Buchard's node در DIP ایجاد می شود.
 د : Heber den's node در CMP و Buchard's node در PIP ایجاد می شود.

2- کدامیک از علائم بیماری RA نمی باشد :

الف : morning stiff بیش از یک ساعت

ب : swelling

ج : RF مثبت

د : وجود Rheumatoid. nodule بیشتر در سطح فلکسوری ساعد

3- فردی در مرحله حاد بیماری RA می باشد کدام درمان زیر درمورد وی کاربرد دارد :

الف : انجام ورزشهای active

ب : انجام حرکات passive

ج : استفاده از اسپلینت

د : ب و ج

4- اهداف فیزیوتراپی در مرحله کرونیک بیماری RA را بیان کنید :

جدول زمان بندی درس فیزیوتراپی در روماتولوژی

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات موردنیاز	روش ارزشیابی
مقدمه و ارزیابی بیمار روماتولوژی و ارزیابی درد	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Magee	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
تعریف روماتیسم مفصلی (RA) پاتوژن و دفورمیتی های مفصل	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
تظاهرات بالینی روماتیسم مفصلی و درمان فیزیوتراپی و درمان جراحی	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
روماتیسم کودکان (JRA) انواع بیماری JRA	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
اصول فیزیوتراپی بیمار JRA	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
سائیدگی مفصل (O.A) پاتوژن و علت های سائیدگی مفصل	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
علائم بالینی سائیدگی مفصل فیزیوتراپی سائیدگی مفصل	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز
Sero negative.spondylo Arthropathy کلیاتی درمورد بیماری A.S	2	سخنرانی و پرسش و پاسخ	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سالن کنفرانس اورهد	آزمون کتبی کوئیز

آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	ارزیابی بیماری A.S درمان فیزیوتراپی A.S
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بیماری رایتبر و فیزیوتراپی آن بیماری آرتریت و سفروریاسیس و فیزیوتراپی آن
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بیماری هموفیلی انواع آن ، عوارض خونریزی درمفصل و عضلات درمان فیزیوتراپی جراحی
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بیماری متابولیکی بیماری نفوس و فیزیوتراپی آن بیماری پاژ و درمان فیزیوتراپی
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	پوکی استخوان و راههای پیشگیری و درمان آن
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tydy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بیماریهای بافت همبند بیماری لوپوس و فیزیوتراپی
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tydy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بیماری اسکلودرما و فیزیوتراپی بیماری Dermatomyositis & pelymyositis و فیزیوتراپی
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	واسکولیت و فیزیوتراپی آن poly.myalgia.Rhumatica
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Physical therapy in Arthritis Rheumatological.PT. Tidy's Cush	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	استئومیولیت سل استخوان تب روماتیسمی وفیزیوتراپی آنها
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Greive's Manual Medicine,sport Injuries(Andrew)	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	کمردرد مکانیکی شامل postural sx , Dysfunction sex , Drangement sx وفیزیوتراپی آنها
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	- Low back pain - Mechanical low back pain	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	فتق دیسک ناحیه کمری وفیزیوتراپی آن بصورت محافظه کارانه یا بعداز جراحی Back school، آموزشهای
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Low back pain taylor	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	دژنراسیون ستون فقرات و تنگی کانال نخاعی

آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	-low back pain taylor - Pelvic girdle(lee) -Rehabilitation of spine	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	بی ثباتی سگمانی ستون فقرات (spondylolis thesis)
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	-Fibromyalgia -Myofascial pain	سخنرانی و پرسش و پاسخ	2	Chronic muscle pain syn drome
آزمون کتبی کوئیز	سالن کنفرانس اورهد	Rheumatological Physiotherapy	سخنرانی و پرسش و پاسخ	1	اصول حفاظت از مفصل